

Jærnbanerne, nemlig at de aldeles ikke svare til de Summer, som ere anvendte til deres Anlæg. Det er overhovedet Udgifter, som over alt ere overvældende. Man kan læse op i Finanslovsforlaget, hvor man vil, man vil finde, at det at styre er overordentlig kostbart. Naar man vil tage en Bestyrelse — i Ministeriet eller uden for — vil man finde, at de Summer, som ere budgetterede, mange Gange fordobles ved en Mængde Udgifter saa som til Medhjælp, Honorarer, ekstraordinær Understøttelse o. s. v. o. s. v. Der er saa mange Poster, at man ikke ved, om man mest skal beundre vedkommende Embedsmænds Opfindsomhed eller Sprogets Rigdom. Med Hensyn til Indtægter og Udgifter er der et Par Poster, som det forekommer mig, det er værdt at lægge Mærke til. Den ene er Rangskatten. Den indbringer en Ubetydelighed af 56,000 Kr. Der staar rigtigt nok, efter Fradrag af Oppebørselsudgifter. Nu skulde man tro, at Oppebørselsudgifterne ere overordentlig store; men det ere de ikke; thi ifølge Statsregnskab for 1892—93 ere de kun 837 Kr. 74 Ore. Der er dog som bekendt 9 Rangklasser, og de svare fra 12—160 Kr. i Rangskat, og der er her til Lands saa mange udmærkede Mænd, at man dog skulde tro, at de 2—3 første Klasser vilde bringe langt mere ind, end de gøre. Det er imidlertid ikke Tilfældet; thi en stor Mængde af disse Personer betale ikke Stat, fordi de som Funktionærer ere fritagne derfor. Jeg tror, at der ad denne Vej kunde komme meget mere ind. Jeg tror, at der her til Lands er en saadan Higen efter at blive betittet, bebaandet og benåget, at der kunde komme ganske anderledes Penge ind ved denne Stat. Jeg tror ogsaa, at der er saa mange positive Fordele forbundne dermed for Eksempel Hoffähigheit, Klosterherettigheit, at man maatte med Lethed vilde kunne faa 1 Million Kr. ind, hvis man sætter Skatten højere, end den nu er. Hvis man nu fik 1 Million Kr. ind herved, kunde jeg tænke mig et andet Punkt, hvor man kunde bruge den. Der paaregnes 1 Million Kr. af Klasselotteriet; men det forekommer mig, at Staten ikke skulde holde Lotteri. Naar Staten sætter i Hullet dem, som spille Hasard, er der ingen Rimelighed i, at den

selv holder mange aabne Hasardbuler; det er en i og for sig usin Forretning. — Der er flere af de foregaaende ærede Talere, som have opholdt sig ved Militarismen og sagt, at de militære Udgifter ere det eneste Punkt, hvor der kan spares. Jeg tror ganske sikkert, at vore militære Udgifter ere overordentlig store og urimelig store; men jeg ser ikke rettere, end at de militære Ministerier ikke ere de eneste, hvor Udgifterne ere urimelig store. Der er for Eksempel det Ministerium, som vel er fjærrnest fra Krigsministeriet, nemlig Kultusministeriet. Der forekommer der mig at være en stor Masse unyttige Udgifter. Vi ville finde der en stor Mængde Penge, som udgives til Institutioner, som vistnok for Almenheden ere af tvivlsom Nytte. Vi finde en Masse Penge, som udgives til Personer, hvis Navne vistnok ved denne Lejlighed første Gang forekomme for Almenheden. Det er vistnok ikke Tingets ærede Medlemmer ubekendt, at for en stor Del af disse Personers Vedkommende er Bevillingen ikke saa meget Belønning for Fortjenester, de have indlagt sig, men det er en ligefrem Handel, der sker. Højre vil have 1,000 Kr. til sin Mand, Her, men det kan ikke ske, med mindre Venstres Mand, Boul, kommer med, og omvendt, og saaledes kommer baade Højres Her og Venstres Boul ind paa Finansloven. Det er en ligefrem Handel, som laves, men de, som betale den, ere Skatteyderne. Jeg tror som sagt ikke, det saa meget er Militarismen, som overhovedet Funktionarismen, der er den Kræftskade, vi lide under. Den maa stærkes ud, ellers kan Samfundet overhovedet ikke bestaa. Jeg tror derfor, at det Finanslovsforlag, som foreligger, er et i og for sig slet Forlag. Jeg mener imidlertid, at det for Øjeblikket er unyttigt at søge at raade radikal Bod derpaa. Jeg tvivler ikke paa, at den Tid vil komme — den er ikke fjern — da man i Stedet for et Kampministerium, som er nødt til Odselhed for at holde sine Tilhængere sammen, vil komme til et nøgternt, sparsommeligt Forretningsregimente, og saa vil Øjeblikket være kommet til at faa et ganske andet Finanslovsforlag, end her foreligger; saa vil Finanslovsforlaget komme til at se anderledes ud.